

POSUDEK VEDOUcíHO BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Studijní obor: **Anglický jazyk a literatura (dvouoborové studium)**

Název práce: ***Diachronní pohled na roli obrazového materiálu v učebnicích a výukových metodách pro anglický jazyk***

Autor/ka práce: **Alžběta Kučerová A16051**

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Alena Prošková, Ph.D.**

Oponent/ka bakalářské práce: **Mgr. Helena Lohrová, Ph.D.**

Stručná charakteristika práce

Bakalářská práce Alžběty Kučerové se zabývá vývojem vizuálních prostředků v učebnicích cizích jazyků, jejich typologií a funkcemi, a to ve vztahu ke čtyřem historicky nejvýznamnějším metodickým přístupům využívaným pro výuku angličtiny jakožto cizího jazyka: k metodě gramaticko-překladové, k metodě přímé, k metodě audio-lingvální a ke komunikativnímu přístupu. Autorka částečně navázala na téma své původní a nedokončené bakalářské práce *Comparison of language teaching methods*. Po domluvě se školitelkou bylo oproti původní verzi bylo téma práce výrazně zúženo a zacíleno na analýzu konkrétních strukturních prvků učebnic cizích jazyků.

V úvodu práce autorka vymezuje základní terminologii a shrnuje nejčastěji uváděné typologie vizuálních prostředků a jejich funkce. Dále následuje kapitola věnovaná popisu čtyř výše zmíněných metod používaných pro výuku anglického jazyka.

Stěžejní částí práce, jsou pak kapitoly věnované analýze čtyř vybraných učebnic anglického jazyka, v nichž si autorka klade za cíl nejen představit ty vizuální prostředky, které byly pro dané období v učebnicích angličtiny typické, ale i zhodnotit jejich funkce a možnosti použití ve vztahu k principům dané výukové metody, a dále k tomu, jak jsou využívány v rámci výuky cizích jazyků v současnosti.

Celkové zhodnocení

Bakalářská práce se zabývá přínosným tématem, kterému je ale v domácí i zahraniční odborné literatuře věnována pouze okrajová pozornost, a to i přesto, že neverbální složky učebnic mají v procesu vzdělávání nenahraditelné místo a velkou měrou ovlivňují celkovou funkčnost dané učebnice. V odborných publikacích převládá synchronní přístup a zaměření na složky textové. Autorka si zvolila ke zkoumání vizuálií v učebnicích přístup diachronní, který mimo jiné demonstruje postupný nárůst rozsahu i důležitosti neverbálních složek učebnic ve vztahu ke složkám textovým.

Práce je logicky a přehledně členěna. Jazyková úroveň práce je dobrá s občasnými drobnými překlepy, chybami v interpunkci a formulačními neobratnostmi, které však nenarušují větší měrou srozumitelnost a plynulost textu. Autorka odpovídajícím způsobem pracuje se sekundárními prameny v českém i anglickém jazyce, přičemž anglicky psané publikace využívá zejména v kapitolách věnovaných vývoji výukových metod. V kapitolách věnovaných vizuálním složkám učebnic čerpá výhradně z českých zdrojů. Analytická část práce je založena na cenných primárních pramenech v podobě dobových učebnic anglického jazyka, které však nejsou v závěrečném seznamu použité literatury nijak vyčleněny.

Práce je tradičně členěna na část teoretickou a analytickou. Obě části jsou vzájemně vhodně provázány. V oddílu 2 věnovanému vizuálním prostředkům autorka prezentuje

přehled základních typologií a funkcí těchto složek, z nichž valná většina se jimi zabývá pouze ve velmi obecné rovině bez zaměření na specifika učebnic cizích jazyků (Průcha, Pýchová, Čáp a Mareš), která by bylo vhodné s ohledem na analytickou část práce více zohlednit i zde. Kapitola 3 *Výukové metody* poskytuje zjednodušený obraz vývoje metodických směrů pro výuku cizích jazyků vhodně doplněný o příklady konkrétních učebnic a učebnicových řad, které k dané metodě náležely, a jejich stručný popis. Autorka v popisu jednotlivých výukových metod zařazuje pouze nejzákladnější a obecně platné principy bez uvedení specifík, která existovala v rozdílných výukových prostředích. Tento přístup je však s ohledem na zaměření analytické části práce dostačující. V kapitole věnované gramaticko-překladové metodě se tak např. dočteme o prvních učebnicích anglického jazyka od českých autorů, zatímco ve zbývajících kapitolách už jsou uváděny pouze učebnice zahraniční.

Analytická část práce je obsáhlejší a celkově zdařilejší než část teoretická a autorka v ní vychází z analýz čtyř dobových učebnic, jejichž hlavním cílem je demonstrovat charakteristické typy a použití vizuálních prostředků v daných metodických směrech. Pro analytickou část je klíčový vhodný výběr příkladových učebnic a dále vytvoření a zachování jednotného a logického postupu analýzy vybraných strukturních prvků učebnic, který umožňuje jejich srovnání napříč jednotlivými výukovými metodami. Výsledky analýz jsou prezentovány systematicky a přehledně. Lze konstatovat, že cíle práce byly naplněny v souladu s tématem. Jediné k čemu mám v analytické části práce výhrady, je poněkud zkratkovité závěrečné shrnutí funkcí vizuálních prostředků ve vztahu k současné výuce cizích jazyků. Chybí zde analýza vizuálií v současných učebnicích, která by doložila konstatování uvedená v závěru práce a dále by posloužila např. k demonstraci vývoje technického provedení a vzrůstající kvality netextových složek učebnic, která je z diachronního hlediska velice výrazným činitelem ovlivňujícím celkovou podobu učebnic.

Práci **doporučuji** k obhajobě.

Navrhovaná klasifikace: **velmi dobře**

4. června 2020

Datum

Podpis